

[Total No. of (i) Printed Pages 8 (ii) Questions 9]

Sub Code : 2665 (1048) **Exam Code :** 0308

Exam : Master of Arts (Economics), 2nd Semester

Subject : International Economics

Paper : Paper-MAECO-204 (In all Mediums)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

Note: Attempt **five** questions in all, including Q.No.1 which is **compulsory** and selecting **one** question from **each** unit.

1. Attempt any **ten** short answer type questions of the following : 10×2=10

- (i) Describe main features of Ricardian theory of International Trade.
- (ii) What is technology gap theory ?
- (iii) Explain various implications of Product Cycle Theory.
- (iv) What is meant by opportunity costs ?
- (v) Discuss Leontiff Paradox.
- (vi) How can you measure terms of trade ?
- (vii) Mention various Non-Tariff Barriers.
- (viii) What is Regionalism ?
- (ix) Explain price-specie flow Mechanism.
- (x) Discuss the meaning of foreign trade multiplier.
- (xi) What is J-curve effect ?
- (xii) Examine Marshall-Lerner conditions.
- (xiii) What are the main functions of International Bond Markets ?

P.T.O.

2665 (1048)

(xiv) What is meant by Hedging ?

(xv) Discuss various objectives of Eurocurrency Markets.

UNIT-I

2. Critically evaluate Heckscher-Ohlin Theorem of International Trade. 15
3. Explain the concept of Intra-industry trades, its causes and measurement. 15

UNIT-II

4. Analyse the effects of tariffs in a partial equilibrium analyses. 15
5. 'Dynamic gains of Custom Union are more significant than its static gains'. Explain. 15

UNIT-III

6. What is meant by Balance of Payments ? Explain the concept and components of Balance of Payments. Also discuss the causes of its disequilibrium. 15
7. How can equilibrium be restored in Balance of Payments as per Mundell-Fleming Model ?

UNIT-IV

8. Discuss in detail the structure and working of WTO. 15
9. Explain the structure of the Foreign Exchange Market, the spot and forward exchange markets. Also discuss various forms of foreign exchange transactions. 15

Sub Code : 2665 (1048)

हिन्दी माध्यम

निर्देश : सभी प्रश्नों में से पाँच प्रश्न करें, प्रश्न संख्या एक अनिवार्य है, और अन्य इकाईयों से एक प्रश्न चुनकर करें।

1. निम्नलिखित में से केवल दस लघु उत्तरीय प्रश्न करें :

2×10=20

- (i) अंतर्राष्ट्रीय व्यापार की रिकार्डियन सिद्धान्त की मुख्य विशेषताओं का वर्णन करें।
- (ii) प्रौद्योगिक अंतर सिद्धान्त क्या है ?
- (iii) उत्पाद चक्र सिद्धान्त के विभिन्न निहितार्थ की व्याख्या करें।
- (iv) अवसर लागत से क्या मतलब है ?
- (v) लेनटॉफ विरोधाभास पर चर्चा करें।
- (vi) व्यापार की अवधि को आप कैसे मापते हैं ?
- (vii) विभिन्न गैर-प्रशुल्क अवरोधों को बताइए।
- (viii) क्षेत्रवाद क्या है ?
- (ix) मूल्य अंतर के प्रवाह के क्रियाविधि की व्याख्या करें।
- (x) विदेशी व्यापार गुणक के अर्थ पर चर्चा करें।

- (xi) जे-वक्र प्रभाव क्या है ?
- (xii) मार्शल-लर्नर शर्तों की जाँच करें।
- (xiii) अंतर्राष्ट्रीय बाण्ड बाज़ार की मुख्य विशेषता क्या है ?
- (xiv) पेश बन्दी से आपका क्या तात्पर्य है ?
- (xv) यूरो मुद्रा बाज़ार के विभिन्न विशेषताओं की चर्चा करें।

इकाई - I

- 2. अंतर्राष्ट्रीय व्यापार के हेकचर-ओलिन सिद्धान्त की आलोचनात्मक व्याख्या करें। 15
- 3. अंतर-औद्योगिक व्यापार के बारे में बताएं तथा उसके जाँच और कारणों को भी बताएं। 15

इकाई - II

- 4. आंशिक संतुलन विश्लेषण में कर सूची (टेरिफ के प्रभाव) का विश्लेषण कीजिए। 15
- 5. “ कस्टम यूनियन का गतिशील लाभ इसकी स्थिर लाभ से महत्वपूर्ण है”। व्याख्या करें। 15

इकाई - III

6. भुगतान के सन्तुलन से आप क्या समझते हैं ? भुगतान के सन्तुलन के मूल सिद्धान्त एवं उसके तत्वों की व्याख्या कीजिए। साथ ही इसके गैर-सन्तुलित स्थिति के कारणों की व्याख्या कीजिए। 15
7. मुडेल-फ्लेमिंग के आधार पर भुगतान के संतुलन को कैसे दुबारा संतुलित किया जा सकता है ? 15

इकाई - IV

8. डब्लू०टी०ओ० की संरचना एवं कार्यों पर विस्तृत चर्चा करें। 15
9. विदेशी मुद्रा व्यापार की संरचना, दोष एवं अग्रिम मुद्रा व्यापार की व्याख्या करें साथ ही विदेशी मुद्रा विनिमय के विभिन्न प्रकारों का वर्णन करें। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕਰਣ)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ .1 ਸਮੇਤ, ਜੋ ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕੁਲ 5 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਚੋਣ ਕਰ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦੇਓ।

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਟਾਈਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ।

$$10 \times 2 = 20$$

- (a) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ (International Trade) ਦੇ ਰਿਕਾਰਡੀਅਨ ਥਿਊਰੀ (Ricardian theory) ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- (b) ਪ੍ਰੌਦੋਗਿਕ ਅੰਤਰ ਸਿਧਾਂਤ (technology gap theory) ਕੀ ਹਨ?
- (c) ਉਤਪਾਦ ਚੱਕਰ ਥਿਊਰੀ (Product cycle theory) ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਨਿਹਿਤਾਰਥ (implications) ਕੀ ਹਨ।
- (d) ਅਵਸਰ ਲਾਗਤ (opportunity costs) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (e) ਲਓਂਟਿਫ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ (Leontiff Paradox) ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- (f) ਤੁਸੀਂ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ਰਤਾਂ (terms of trade) ਕਿਵੇਂ ਮਾਪ (measure) ਸਕਦੇ ਹੋ?
- (g) ਨਾਨ-ਟੈਰਿਫ਼ ਬੈਰੀਅਰਜ਼ (Non-Tariff Barriers) ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ।
- (h) ਖੇਤਰੀਵਾਦ (Regionalism.) ਕੀ ਹੈ?
- (i) ਮੂਲ ਅੰਤਰ (price-specie) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿਧਿ (flow Mechanism) ਦੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ।
- (j) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਗੁਣਕ (foreign trade multiplier) ਦੇ ਮਤਲਬ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
- (k) ਜੇ-ਵਕਰ ਪ੍ਰਭਾਵ (J-curve effect) ਕੀ ਹੈ?

(l) ਮਾਰਸ਼ਲ-ਲਰਨਰ ਸ਼ਰਤਾਂ (Marshall-Lerner conditions) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ।

(m) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਂਡ ਮਾਰਕੀਟਾਂ (International Bond markets) ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਕੀ ਹਨ?

(n) ਹੈਜਿੰਗ (Hedging) ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

(o) ਯੂਰੋਕੁਰੈਂਸੀ ਮਾਰਕੀਟ (Eurocurrency Markets) ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ (objectives) ਕੀ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ (International trade) ਦੇ ਹੇਕਜ਼ਚਰ-ਓਲਿਨ

ਥਿਊਰਮ (Heckscher-Ohlin Theorem) ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ।

15

3. ਇੰਟਰਾ-ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਪਾਰ (Intra-industry trades), ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

ਯੂਨਿਟ- II

4. ਆਂਸ਼ੀਕ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਕਰ ਸੂਚੀ (effects of tariffs) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

15

5. 'ਕਸਟਮ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਗਤਿਸ਼ੀਲ ਲਾਭ/ ਡਾਇਨਾਮਿਕ ਲਾਭ (Dynamic gains) ਇਸਦੇ ਸਥਾਈ ਲਾਭਾਂ/ ਸਟੈਟਿਕ ਗੇਨਸ (static gains)' ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਸਮਝਾਓ

15

ਯੂਨਿਟ- III

6. ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ. ਇਸਦੇ ਗੈਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਸਥਿਤਿ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ?

15

7. ਮੁਡੇਲ-ਫਲੇਮਿੰਗ ਮਾਡਲ (Mundell-Fleming Model) ਅਨੁਸਾਰ
ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ (Balance of Payments) ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ ਕਿਵੇਂ
ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? 15

ਯੂਨਿਟ -IV

8. ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਕੰਮ (structure and
working of WTO) ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
9. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਬਣਤਰ (structure of the Foreign
Exchange Market), ਸਪੋਟ ਅਤੇ ਫਾਰਵਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ
ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ (spot and forward exchange markets) ਦੀ
ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਨਿਮਯ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ (forms of
foreign exchange transactions) ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

15